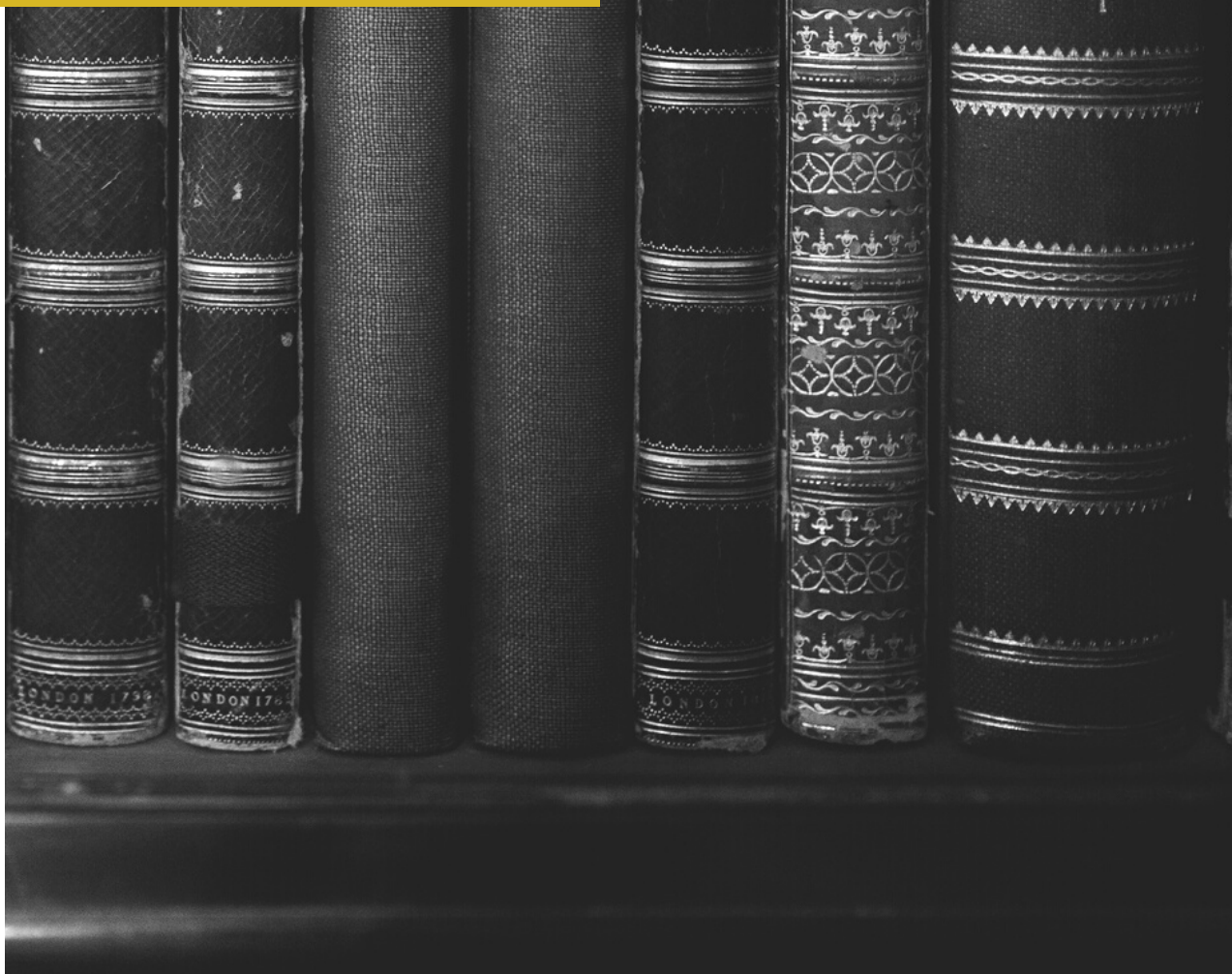

FOR
LEX

NOVELA
ZÁKONÍKU
PRÁCE 2023

ZÁKLADNÍ INFORMACE

- Účinnost – 1. 10. 2023 (ustanovení o dovolené 1. 1. 2024);
- Implementace:
  - směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob („**WLB**“);
  - směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v EU („**TPWC**“);

ELEKTRONICKÉ UZAVÍRÁNÍ SMLUV (§ 21 ZP)

- Uzavírání PS, DPČ, DPP, jejich změny a dohody o ukončení PP a dohod;
- Prostřednictvím sítě nebo služby el. komunikací;
- Zaměstnavatel zašle vyhotovení zaměstnanci;

- Adresa zaměstnance:
  - zaměstnanec předem **písemně** sdělil;
  - **není v dispozici zaměstnavatele;**

- Zaměstnanec - možnost odstoupení do 7 dnů od dodání
  - písemně;
  - dokud nebylo započato s plněním;

DORUČOVÁNÍ PÍSEMNOSTÍ (§ 334-337 ZP)

- Kvalifikovaná forma doručení
- Ukončování PP a dohod + související dokumenty (kromě dvoustranných jednání) + odvolání/vzdání se vedoucího prac. místa + mzdový/platový výměr

- Zaměstnanci – **do vlastních rukou:**
  - **na pracovišti osobně;**
  - **kdekoli bude zaměstnanec zastížen;**
  - **datovou schránkou** – bez výslovného souhlasu (může si ji zneprístupnit), přihlášením / 10 dnů od dodání;
  - **sítí nebo službou el. komunikací** – souhlas v samostatném písemném prohlášení (předem písemně poučen o podmínkách a odstoupení, možnost písemně odvolat) + soukromá adresa + fikce doručení (15 dnů od dodání / potvrzením) – zůstává podmínka uznávaného el. podpisu zaměstnavatele;
  - **poštou** (*nelze-li osobně*);

- Zaměstnavateli:
  - zpravidla **osobně v místě sídla;**
  - **sítí nebo službou el. komunikací** – na el. adresu, kterou zaměstnavatel zaměstnanci oznámil, podepsaná písemnost, fikce doručení (15 dnů od dodání / potvrzením), neúčinné při vrácení;
  - **datovou schránkou** – bez výslovného souhlasu (může si ji zneprístupnit), přihlášením / 10 dnů od dodání;

INFORMACE O OBSAHU PP (§ 37, 37A, 77A A 77B ZP)

- Při vzniku pracovního poměru, DPČ a DPP a vyslání na území jiného státu;
- Nejpozději do 7 dnů od vzniku pracovního poměru (není-li ve smlouvě);
- Možné elektronicky (možnost uložit a vytisknout, uchovat si doklad o předání informace);
- Odstraněna výjimka pro PP kratší než 1 měsíc (výjimka pro vyslání nepřesahující 4 týdny);
- Změny bezodkladně, nejpozději v den účinnosti (krom změn předpisů a KS);

- Rozšíření okruhu sdělovaných informací - § 37 – informuje se o:
  - a) názvu a sídle zaměstnavatele, je-li právnickou osobou, nebo o jménu příjmení a adrese zaměstnavatele, je-li fyzickou osobou,
  - b) bližším označení druhu a místa výkonu práce,
  - c) výměře dovolené a o způsobu určování délky dovolené,
  - d) **době trvání a podmínkách zkušební doby, je-li sjednána,**
  - e) **postupu, který je zaměstnavatel a zaměstnanec povinen dodržet při rozvazování pracovního poměru, a o běhu a délce výpovědní doby,**
  - f) **odborném rozvoji, pokud jej zaměstnavatel zabezpečuje,**
  - g) stanovené týdenní pracovní době, o způsobu rozvržení pracovní doby včetně **délky vyrovnávacího období,** pokud je uplatněno nerovnoměrné rozvržení, **a o rozsahu práce přesčas,**
  - h) **rozsahu minimálního nepřetržitého denního odpočinku a nepřetržitého odpočinku v týdnu a o poskytování přestávky v práci na jídlo a oddech nebo přiměřené doby na oddech a jídlo,**
  - i) mzdě nebo platu a způsobu odměňování, splatnosti mzdy nebo platu, termínu výplaty mzdy nebo platu, místu a způsobu vyplácení mzdy nebo platu,
  - j) kolektivních smlouvách, které upravují pracovní podmínky zaměstnance, a označení smluvních stran těchto kolektivních smluv,
  - k) **orgánu sociálního zabezpečení, kterému zaměstnavatel odvádí pojistné na sociální zabezpečení v souvislosti s pracovním poměrem zaměstnance.**

(podtržené informace je možné nahradit odkazem na předpis či KS)

INFORMACE O OBSAHU PP (§ 37, 37A, 77A A 77B ZP)

- Rozšíření okruhu sdělovaných informací - § 37a – informuje se o:
  - a) **státu, v němž má být práce vykonávána;**
  - b) předpokládané době tohoto vyslání;
  - c) měně, ve které mu bude vyplácena mzda nebo plat;
  - d) **peněžitým nebo věcným plněním poskytovaným zaměstnavatelem v souvislosti s výkonem práce;**
  - e) **tom, zda a za jakých podmínek je zajištěn návrat zaměstnance.**

- Je-li vyslán do EU v rámci nadnárodního poskytování služeb, tak také:
  - a) **odměně za práci, na niž má zaměstnanec nárok v souladu s právními předpisy hostitelského členského státu;**
  - b) **podmínkách poskytování cestovních náhrad v souvislosti s výkonem práce a dalších plněních poskytovaných zaměstnavatelem v souvislosti s vysláním;**
  - c) **odkazu na oficiální celostátní internetovou adresu zřízenou hostitelským členským státem;**
(poodtržené informace je možné nahradit odkazem na předpis či KS)

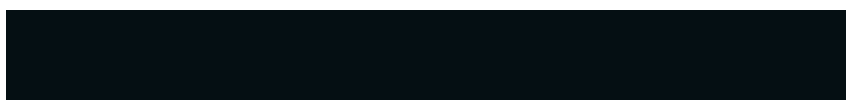
Informování u dohodářů:

- - § 77a v zásadě stejný rozsah – odlišnosti:
    - namísto STPD – „předpokládaný rozsah pracovní doby za den nebo týden“;
    - bez informace o práci přesčas;
  - Větší možnost nahradit odkazem na předpis či KS (vše kromě postupu při ukončování, odpočinků a přestávek, KS a OSSZ);

■ Přechodná ustanovení

- neuplynula-li původní lhůta ke dni účinnosti – informuje se v novém rozsahu, ale v původní lhůtě (výjimka pro PP kratší 1 měsíce zachována)
- byla-li informace předána před účinností – povinnost poskytnout informaci v novém rozsahu do 7 dnů od doručení písemné žádosti zaměstnance
- dohodáři – povinnost poskytnout informaci do 7 dnů od doručení písemné žádosti zaměstnance

■ Nové přestupky v ZoIP – 200.000 Kč

DOHODY O PRÁCI KONANÉ MIMO PP

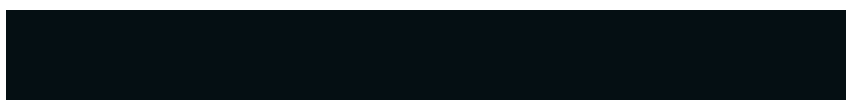
- **§ 74 odst. 2 ZP – Rozvržení pracovní doby:**
  - povinnost předem rozvrhnout PD;
  - seznámení s písemným rozvrhem nejpozději 3 dny před začátkem směny/období;
  - možnost dohodnout se na jiné době seznámení;

- **§ 77 odst. 2 ZP – Výjimky uplatnění obecných pravidel ZP:**
  - nově chybí pracovní doba a doba odpočinku, překážky na straně zaměstnance (tzn. poskytovat přestávky, odpočinky, pracovní pohotovost, noční práce, evidovat PD...);
  - odměňování jen obecně (bez zmínky o min. mzdě);
  - doplněny náhrady při HO;
  - odstraněna dovolená (od 1. 1. 2024);

- **Změny v odměňování dohodářů:**
  - automaticky nepřísluší **náhrada odměny za překážky** podle § 199-205 ZP (§ 77 odst. 3 ZP);
  - povinnost poskytnout **minimální mzdu** (přesunuta do § 111 odst. 1);
  - povinnost poskytnout **příplatky** – svátek, noc, ZPP, soboty a neděle (§ 138 ZP);

- **Dovolená dohodářů:**
  - účinnost 1. 1. 2024
  - nově nárok na dovolenou dle obecných pravidel
  - výpočet dle § 77 odst. 8 ZP – **délka týdenní pracovní doby činí 20 hodin týdně** (odpracováno min. 80 hodin → za každých 20 odpracovaných hodin 1/52 celkové výměry, tzn. 80 hodin při 4 týdnech dovolené)
  - každý PP vztah zvlášť (ledaže bezprostředně navazují – § 216 odst. 1 ZP)

DOHODY O PRÁCI KONANÉ MIMO PP

- **Žádost o převedení do PP (§ 77 odst. 4 ZP):**
  - trval-li vztah z dohody v předchozích 12 měsících v souhrnu nejméně 180 dní;
  - písemná žádost zaměstnance o zaměstnání v pracovním poměru;
  - povinnost zaměstnavatele poskytnout do 1 měsíce **odůvodněnou písemnou odpověď**;

- **Žádost o zdůvodnění výpovědi z dohody (§ 77 odst. 7 ZP):**
  - zaměstnanec má za to, že dostal výpověď proto, že
    - a) se **zákonným způsobem domáhal práva** na informace, rozvržení pracovní doby či odborný rozvoj
    - b) zaměstnavatele **požádal o převedení do PP**, úpravu podmínek dle § 241 nebo 241a ZP, čerpání rodičovské, mateřské či otcovské dovolené nebo ji čerpal či pečoval o jinou FO nebo ji ošetřoval
  - do 1 měsíce od doručení výpovědi požádá písemně o odůvodnění výpovědi;
  - zaměstnavatel povinen bez zbytečného odkladu písemně informovat o důvodech výpovědi;
  - obrácené důkazní břemeno v případném sporu;

- **Do limitu rozsahu práce se nezapočítává doba dle § 348 odst. 1:**
  - překážky v práci;
  - náhradní volno;
  - svátky;
  - dovolená;

Započítává se však při výpočtu nároku na dovolenou!

Nově povinnost v DPP **uvést sjednané práce**.

NEPŘETRŽITÉ ODPOČINKY

- **Nepřetržitý denní odpočinek (namísto nepřetržitého odpočinku mezi směny) – § 90 ZP:**
  - povinnost poskytnout (nikoliv jen rozvrhnout);
  - 11 hodin během 24 hodin po sobě jdoucích;
  - bez ohledu na to, kdy následuje další směna;
  - i mezi přesčasy;

- **Nepřetržitý odpočinek v týdnu - § 92 ZP:**
  - reakce na rozhodnutí SD EU z 03/2023;
  - účinnost od 1. 1. 2024;
  - povinnost poskytnout (nikoliv jen rozvrhnout);
  - nepřetržitý odpočinek v délce 24 hodin spolu s nepřetržitým denním odpočinkem, na který musí bezprostředně navazovat = nepřetržitý odpočinek v týdnu (35 hod.);
  - možnost zkrácení na 24 hodin (denní odpočinek zkrácen až na 8 hod. – doba o kterou se zkrátil, nesmí být poskytnuta samostatně, ale jen s následujícím NOvT tak, aby za období 2 týdnů měl NOvT v délce min. 70 hodin);

HOME OFFICE/PRÁCE NA DÁLKU (§317 ZP)

- **Písemná dohoda** (do měsíce od účinnosti);
- **Ukončení dohodou či písemnou výpovědí** (15denní výpovědní doba, není-li dohodnuto jinak);
- **Možnost nařídit:**
  - rozhodnutí veř. org.;
  - na nezbytně nutnou dobu;
  - povaha práce to umožňuje;
  - místo výkonu práce způsobilé;
    - → *povinnost zaměstnance bez zbytečného odkladu písemně určit místo (místa?) nebo sdělit, že nemá k dispozici způsobilé místo k výkonu práce na dálku;*
- Možnost sjednat, že si **zaměstnanec rozvrhuje PD sám** – odstraněno vyloučení nároku na příplatky za přesčasy a svátky;
- Možnost SUIP vstupovat se souhlasem zaměstnance a jiných dotčených osob na domácí pracoviště + nové přestupky (300.000 Kč);
- **Náhrada nákladů (§ 190a ZP) – hradí se:**
  - náklady, které zaměstnanec zaměstnavateli **prokázal**;
  - **paušální částka** (sjednáno či VP, za každou započatou hodinu, částka dle údaje ČSÚ o spotřebě domácností za 1 dospělou osobu v průměrné domácnosti za den – vyhláška MPSV vždy k 1. lednu či v mimořádném termínu – změna hodnoty o 20 %, zaokrouhloeno na desetihaléře nahoru, mimo veřejný sektor lze navýšit) – NÁVRH VYHLÁŠKY MPSV – 4,60 Kč;
  - možnost sjednat, že náhrada nákladů nebo její část nepřísluší;
  - u dohodářů možno sjednat, že přísluší;
  - nenáleží za dobu, kdy reálně nevykonává práci (§ 348 ZP);
- **Možnost požádat o HO (§ 241a ZP):**
  - těhotná zaměstnankyně;
  - zaměstnanci pečující o děti do 9 let;
  - zaměstnanci, kteří převážně sami dlouhodobě pečují o závislou osobu;

  - žádost písemně
  - pokud zaměstnavatel nevyhoví – písemně odůvodnit

PRACOVNÍ PODMÍNKY PEČUJÍCÍCH OSOB

- **Možnost požádat o úpravu pracovní doby (§ 241 ZP):**
  - těhotná zaměstnankyně;
  - zaměstnanci pečující o děti do 15 let;
  - zaměstnanci, kteří převážně sami dlouhodobě pečují o závislou osobu;

  - žádost písemně;
  - pokud zaměstnavatel nevyhoví – písemně odůvodnit (vážné provozní důvody);
  - žádost o obnovení nebo částečné obnovení původního rozsahu a zaměstnavatel nevyhoví, povinnost písemně odůvodnit;

DALŠÍ DŮLEŽITÉ ZMĚNY

- § 39 odst. 1 ZP – sjednání **doby určité** pouze písemně;
- § 80 ZP – sjednání **kratší pracovní doby** pouze písemně;
- § 196 ZP – **rodičovská dovolená** – žádost písemně min. 30 dnů před nástupem (nebrání-li vážné důvody), a to s uvedením doby trvání RD;
- § 93a ZP – další dohodnutá práce přesčas ve zdravotnictví;

FORLEX s.r.o., advokátní
kancelář / attorneys-at-law

IČO / ID NO: 042 75 705

www.forlex.cz

OSTRAVA

Poděbradova 2738/16

702 00 Ostrava

Tel. +420 596 110 300

BRNO

Jana Babáka 2733/11

612 00 Brno

Tel. +420 530 506 205